

Nr 144.

Av herr Nilsson, Petrus, m. fl., om beredande av likställighet i tullskyddshänseende mellan, å ena sidan, jordbruket och dess binäringar samt, å andra sidan, de industriella näringarna.

I de flesta länder inträdde under de ekonomiska depressionsåren efter kriget en stark disproportion mellan priserna på å ena sidan jordbrukets och å den andra sidan industriens produkter. Det allmänna priset träffade i allmänhet, om också icke undantagslöst, jordbruksprodukterna häftigare och hårdare än de industriella världsmarknadsartiklarna. Även i sådana fall, då priset på de industriella råvarorna ungefärligen motsvarade priset på jordbrukets produkter, visade det sig att de motsvarande industriella halvfabrikaten och i synnerhet helfabrikaten kunde hållas bättre uppe i pris. Denna nu berörda prisetjustering har under diskussionen om jordbrukets läge efter kriget ofta brukat kallas »prissaxen». För Sveriges vidkommande klarlägges densamma i de genom Sveriges allmänna lantbrukssällskap publicerade undersökningarna över det svenska jordbrukets driftsekonomi och räntabilitet. Att jordbrukets redan av andra förhållanden förorsakade svårigheter starkt ökats genom denna prisdiskproportion är allmänt känt. Under de senaste åren har den ifrågavarande prisdiskproportionen visserligen i viss grad utjämnats, i det att prisindexsiffrorna för vissa jordbruksprodukter något förbättrats samtidigt med att indexsiffrorna för åtskilliga industrier sjunkit. Alltjämt består dock en situation, som icke kan betecknas såsom jämvikt. Jordbruket tynges allt fortfarande av priser å ett flertal av sina industriella nödvändighetsvaror, som äro orimligt höga i förhållande till priserna å jordbrukets produkter.

Bland orsakerna till denna abnorma och för jordbrukets utveckling hinderliga företeelse är i åtskilliga länder även gällande tullsystems utbyggnad. Så är fallet i Sverige. En viktig grundsats vid ett tullsystems utformning och vidmakthållande är att så vitt möjligt rättvisa skipas mellan de olika tullskyddade näringarna. Framförallt bör tillses, att jordbrukstullarna och industritullarna

äro så avvägda, att jordbrukets gagn av skyddssystemet icke göres illusoriskt genom den belastning, som jordbruket röner av industritullarna, samt att även industrien röner samma rättvisa. Nu visa emellertid verkställda officiella undersökningar, vad även den praktiska erfarenheten bekräftat, att det nuvarande tullsystemet i Sverige redan under tiden före kriget gynnade industrien på jordbrukets bekostnad. Vi vilja visserligen icke tillmäta tull- och traktatkommitténs undersökning på denna punkt alltför stort värde, och den siffra över jordbrukets merbelastning genom det rådande tullsystemet, som där anföres, är troligen icke fullt riktig. Icke desto mindre kan utan risk för misstag sägas, att kommitténs utredning pekar i den rätta riktningen, i det att jordbruket inom riket totaliter sett har skada av det svenska tullsystemet, sådant detta för närvarande är utformat, då jordbrukaren såsom konsument av industriartiklar får betala vida mer än han möjligen vinner på tullen såsom producent.

Vad nu anförts om förhållandena före kriget gäller i minst lika hög grad de nuvarande förhållandena, ja, i åtskilliga fall har den av oss påpekade disproportionen mellan industri- och jordbruksskydd framträtt ännu starkare efter kriget till jordbrukets nackdel.

Vad här sagts om jordbruket torde även gälla om vissa av jordbrukets binärningar eller jordbruket närstående yrken, särskilt fisket.

Ett tillstånd som det nu angivna kan icke gärna försvaras såsom sunt och riktigt, vilken åsikt i tullfrågan man än företräder. Det synes vara ett berättigat önskemål, att rättvisa på tullagstiftningens område skapas mellan jordbruk och industri, och angelägenheten härav framstår nu efter kriget så mycket starkare, eftersom även andra förhållanden verka i en för jordbruket mindre gynnsam riktning. Tull- och traktatkommitténs utredningar äro sedan länge slutförda, vårt penningväsende är stabiliserat, den allmänna prisnivån undergår icke längre några starka och häftiga växlingar. En pågående och, enligt vad det uppgives, snart slutförd utredning angående tulltaxan berör endast rent tulltekniska oformligheter och avser icke några som helst förslag till ändringar eller utjämningar ifråga om tullskyddet. Den utjämning till full och effektiv likställighet mellan jordbruk och industri, som vi anse lika nödvändig som rättvis, synes oss kunna ske vare sig genom en höjning av jordbrukets eller en sänkning av industriens tullskydd. Huruvida den ena eller den andra vägen bör föredragas, beror givetvis av revisionsarbetets resultat, och förrän detta föreligger, kan någon bestämd ståndpunkt i fråga härom icke intagas.

Med anledning av vad nu anförts, få vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om verkställande av en sådan revision av den gällande svenska tulltaxan, att likställighet med avseende å tullskyddet skapas mellan å ena sidan jordbruket och dess binärningar samt å andra

sidan de industriella näringarna, ävensom om framläggande snarast möjligt för riksdagen av förslag till en sålunda reviderad tulltaxa.

Stockholm den 21 jan. 1927.

<i>Petrus Nilsson.</i>	<i>Per Gustafsson.</i>	<i>Joh. Johansson,</i> Friggråker.
<i>Carl G. Schedin.</i>	<i>C. A. Reuterskiöld.</i>	<i>L. Tjällgren.</i>
<i>H. Andersson.</i>	<i>Per Andersson.</i>	<i>Ernst Svenson.</i>
	<i>Alexander Nilsson.</i>	

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..